

контролювати і стримувати виникаючі емоції, забезпечуючи тим самим успішне виконання необхідних дій. До того ж в їх уявленнях такий військовослужбовець має усталений погляд на ситуацію загрози, обережний, проте в разі необхідності готовий піти на ризик, а також готовий прийти на допомогу товаришам та оточуючим.

Так, на уявлення військовослужбовців Національної гвардії України про військовослужбовця готового до ризику впливають як професійна підготовленість, вислуга років, так і минулий особистісний досвід діяльності в ризикованих умовах, а також врахування результативності своїх колишніх ризикованих дій, здатність до об'єктивної оцінки ситуацій ризику, наявність актуальних потреб та мотивації до ризикованої діяльності та т.п.

Жидецька С.В., помічник ректора,
здобувач кафедри соціології та
психології, Харківського національного
університету внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ПРАЦІВНИКА МІЛІЦІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Проблема психологічної готовності до професійної діяльності досліджувалась в працях багатьох українських дослідників: Бандурки О.М., Барка В.І., Бочарової С.П., Землянської О.В., Приходька І.І. та ін. Однак, варто відзначити, що на сьогоднішній день, незважаючи на численні наукові дослідження в даній області, поняття «психологічної готовності» не має, як однозначного трактування, так і єдиного прийнятого визначення. Психологічна готовність допомагає суб'єктові праці максимально якісно й ефективно виконувати професійні обов'язки, при цьому використовуючи наявні знання, уміння й навички, а також мобілізуючи особистісні якості. У вивченні психологічної готовності до діяльності дослідники частіше виділяють три основних підходи: функціональний,

особистісний і особистісно-діяльнісний. У першому - психологічна готовність розуміється як функціональний стан, що сприяє досягненню значних результатів, у другому - як властивість або характеристика, властиві особистості, третя - синтезує попередні два підходи. М.І. Дьяченко й Л.О. Кандибович визначають готовність до діяльності як «цілеспрямоване вираження особистості, що включає її переконання, погляди, відносини, мотиви, почуття, волю й інтелектуальні якості, знання, навички, уміння, установки, настроєність на певну поведінку» [2], тобто говорять про психологічну готовність як про складний цілеспрямований прояв особистості.

На нашу думку, психологічна готовність (як і будь-який інший вид готовності до якої-небудь дії) являє собою набір деяких факторів, що забезпечують цю готовність до виконання тої або іншої діяльності. Ми розглядаємо психологічну готовність та механізми її формування в контексті діяльнісній концепції. У єдності і взаємозв'язку з професійною діяльністю правомірно розглядати психологічну готовність працівника міліції. Психологічна готовність працівника – це складне динамічне утворення, що є взаємодією двох основних його характеристик: емоційного, психічного стану й психологічної характеристики особистості, які проявляються в їх збалансованості одного з іншим. Саме єдність емоційного початку, когнітивних утворень, переконань і поведінкових актів у вигляді навичок, стійких реакцій є вираженням сформованості психологічної готовності людини до певної діяльності. Професійна діяльність розуміється як активність, орієнтована на досягнення професійних цілей, що відповідають системі цінностей і накопиченому досвідові. Психологічну готовність визначають як умову успішного виконання професійної діяльності, як вибірккову активність, що налаштовує особистість на майбутню діяльність, яка повинна формуватися й удосконалюватися як самою людиною, так і всією системою заходів, проведених державою в цілому. Вона включає в себе не тільки професійні знання, вміння, навички, але й професійну спрямованість, потреби у професійному самовдосконаленні,

здатність до подолання труднощів, перешкодостійкість, самооцінку результатів цієї праці, Головною особливістю готовності до професійної діяльності є її інтегративний характер, який виявляється в упорядкованості внутрішніх структур, погодженості основних компонентів особистості професіонала, у стійкості, стабільності і спадковості їх функціонування, тобто професійна готовність має ознаки, що свідчать про психологічну єдність, цілісність особистості професіонала, що сприяють продуктивності діяльності.

Професійна готовність – це закономірний результат професійної підготовки, вона є підсумком професійного самовизначення, освіти і самоосвіти, професійного виховання і самовиховання, в цілому професійного становлення. Професійна готовність виступає у формі психічного стану особистості як складна її якість, свого роду система інтегрованих властивостей. Одночасно професійна готовність – це регулятор діяльності, умова її ефективності. Для формування, розвитку готовності працівників міліції до виконання службових завдань в складних та екстремальних умовах бажано проводити спеціальну професійно-психологічну підготовку [1, с. 187-243], комплексні програми психологічного супроводу службово-бойової діяльності працівників та спеціальні соціально-психологічні тренінги [3, с. 476-486].

Список використаних джерел

1. Бандурка О. М. Екстремальна юридична психологія в діяльності персоналу органів внутрішніх справ України [Текст] : наук.-практич. посібник / Бандурка О. М. та ін. – Х. НУВС, 2005. – 319 с.
2. Дьяченко, М. И. Психологические проблемы готовности к деятельности [Текст] / М. И. Дьяченко, Л. А. Кандыбович. – Минск : Изд-во БГУ, 1976. – 176 с.
3. Приходко І. І. Засади психологічної безпеки персоналу екстремальних видів діяльності [Текст] : моногр. / Приходько І. І. – Х. : Акад. ВВ МВС України, 2013. – 745 с.